

DOI 10.31909/26168774.2019-(40)-21
УДК 304.4-061:94(477.83) «1988/...» (045)

Альона ФАРИНА*
Олег КАЗМІРЧУК

ОБ'ЄДНАННЯ ПОЛЯКІВ ЛЬВІВЩИНИ ЯК НОВОЧАСНЕ ЯВИЩЕ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ

У статті детально розглянуто діяльність національного товариства львівських поляків у незалежній Україні. Окреслено процес становлення полонійного осередку від 1988 р. – часу його появи у соціокультурному просторі українських теренів і до сучасної пори – початку XXI століття. Джерельною базою дослідження стали наукові публікації, газетні статті, дані статистики, видання власне польського товариства та інтерв'ю зі Збігневом Ярмілком – співзасновником Товариства польської культури Львівщини. З'ясовано історичні передумови та перебіг заснування організації. Розлого охарактеризовано основу її функціонування – культурно-просвітницьку ділянку в роботі полонії. Розглянуто стан збереження мовного середовища громадою осіб із польським корінням, а також спрямованість на розвиток шкільництва в межах цілого регіону. Виокремлено особливості мистецького співжиття польсько-української спільноти при Товаристві польської культури Львівщини. Названо похідні філії, що виникли під егідою первинного осередку в художній, науковій, медичній та пам'яткоохоронній площинах. На конкретних прикладах з'ясовано рівень висвітлення полонійної тематики у медіапросторі Львівщини. Наголошено на закономірності, яка полягає в розвитку національно-культурного руху місцевих поляків попри зменшення їх чисельності в області. Підсумовано значення національного товариства львівських поляків для підтримання стабільності у полікультурному просторі незалежної України.

Ключові слова: національно-культурне товариство, поляки, Львівщина, мистецька самобутність, шкільництво, охорона пам'яті.

Постановка наукової проблеми та її значення. Ініціатива структурного оформлення спільноти поляків Львова та суміжних теренів виникла на тлі заснування об'єднань українськими національними силами та репрезентантами етнічних груп. Перша легальна організація, яка мала незалежний, масовий і всеукраїнський характер, з'явилась у лютому 1989 року. Важливо вказати, що це відбулося не за вказівкою «верхів», а з виявлення прагнень і намірів свідомих громадян. Це був період, коли спільнота вхопилася за можливість здійснювати активну суспільно-політичну діяльність на тлі перебудови в СРСР. Мова йде про Товариство української мови імені Тараса Шевченка, Товариство єврейської культури імені Шолом-Алейхема та пізніше й польський осередок.

Станом на 2019 р. дослідження становища полонії на місцях має особливу вагу, зважаючи на те, що побутування національних меншин займає окрему нішу серед векторів українсько-польських відносин. Національно-культурні товариства – то осередки, на базі яких оптимальним шляхом відбувається задоволення потреб етнічної спільноти. Необхідність у вивченні ситуації зі становленням спілки поляків на Львівщині подвоюється зважаючи на те, що саме з Галичини історично розпочався національний ренесанс меншини в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання активізації та етнічного гуртування польської громади в Україні побіжно згадано у доробках Л. Вахніної, О. Калакури, Я. Купчака, М. Кшишихі, В. Моцока. Однак вони звертаються до засад

* Фарина А. – кандидат історичних наук, Луцький педагогічний коледж; e-mail: alyona.garbaruk2015@gmail.com; Казмірчук О. – завідувач відділення «Початкове навчання», Луцький педагогічний коледж, e-mail: kazmirchuk.o.a@gmail.com

становлення полонії в ХХ–ХХІ століттях у загальнодержавному масштабі. Регіональному підходу достатня увага не приділена. Не була предметом окремих розвідок й діяльність польської меншини Львівської області. Аналіз культурних і освітніх діянь поляків Львівщини до середини 2000-х рр. здійснений у напрацюванні О. Муравського¹. Різностороннє дослідження польської організації в регіоні у науковому світлі відсутнє.

Мета статті – розглянути передумови, специфіку становлення та утвердження Товариства польської культури Львівщини, висвітлити культурно-просвітницьку сутність осередку, окреслити рівень збереження етнічної самобутності осіб з польським корінням.

Виклад основного матеріалу. Минувшина міста Лева та його околиць упродовж століть безпосередньо пов'язана з Польщею, поляками та всім, що об'єднує поняття «польськість» – їхньою вірою, традиціями, господарством, культурою. По-різному складався діалог української та польської часток населення. Окрім міжнаціонального несприйняття, у цих взаєминах мало місце й мирне співжиття – як побутове, так і творче. Формувалися змішані польсько-українські родини як вдалий приклад доброзичливої взаємодії.

«Нинішні поляки на Львівщині, духовною праматір'ю, правітчиною яких є Польща, котрим дорога всеосяжна спадщина польського народу, водночас, є лояльними громадянами незалежної України і в міру можливостей вносять свою лепту у будівництво її майбутнього», – так характеризує спільноту з польським корінням у краї перший очільник місцевого полонійного об'єднання Лешек Мазепа².

Інформація про польську громаду в краї в одному із місцевих українських видань виглядає таким чином: «Поляки Львова, молоді чи старі, поважні чи веселі, але з гідними обличчями щонеділі відвідують Катедру чи костел Святого Антонія. Ці люди люблять своє рідне місто, вони, незважаючи на лихоліття тоталітарної епохи і матеріальні негаразди сьогодення, не виїхали зі Львова, а залишилися тут, щоб жити і виховувати дітей у душі польських традицій»³.

Задля підтримання польськості й духовного збагачення з 1958 р. у Львові функціонує Польський народний театр. У 1988 р. найбільш активна й свідома частина трупі на чолі зі Збігневом Ярмілком задекларували пропозицію організувати польське товариство, яке стало би ядром єднання полонії, в першу чергу, в місті. На перше зібрання ініціативної групи зійшлося 9 осіб, серед яких росіянка, котра прагнула освоїти польську мову, та азербайджанець, який грав на музичних інструментах і охоче приєднався до намірів спільноти⁴. Це свідчить про відкритість польської спільноти до діалогу та готовність до співпраці з представниками інших етнічних груп.

Перші неформальні збори майбутньої організації поляків проходили у театрі. В питанні обрання очільника було вирішено звернутися до викладача консерваторії, поляка за походженням Лешек Мазепа. Офіційне зібрання осіб, небайдужих до польськості в краї, відбувалося в стінах тієї ж консерваторії. Кількість присутніх складала понад дві сотні осіб. Серед активу організації були Адам Кокодинський, Адольф Вісловський, Владислав Локетко, Збігнев Ярмілко. Значна допомога та розуміння надійшло від Консула Республіки Польща у Львові – Володимира Восковського. Вагому підтримку оргкомітету надало в цілому польське Консульське агенство⁵.

За мету своєї діяльності товариство означило збереження польської культури, відродження народної самобутності та освіти на львівській землі з міркувань патріотичних та за внутрішньою потребою. Ось як окреслює цілі заснування організації її

¹ Муравський О. (2011). *Товариство польської культури Львівщини: історія і сучасність*. Україна-Польща: історична спадщина і суспільна свідомість: збірник наукових праць № 3-4. Львів. С. 234-239.

² Мазепа Л. (2009). *Поляки у Львові*. Карта Львова: сайт. URL: <http://map.lviv.ua/statti/mazepa.html>

³ Лемко І (2005). *Поляки Львова зберігають ідентичність*. Поступ, 21 вересня. С. 6.

⁴ *Інтерв'ю зі Збігневом Ярмілком – співзасновником Товариства польської культури Львівщини*. (2013). Архів А. С. Гарбарук

⁵ Коновроцька Ю. (1996). *Вісті з консулату*. Галицька брама № 11. С. 2.

нинішній голова Еміль Легович: «Польське товариство створили, щоб люди не боялися своєї національності, відроджували власну культуру, щоб католицька віра знову зайняла своє належне місце. Кожне з відділень організації з головним Правлінням у Львові намагається зробити все для того, щоб розвивалися польські суботні школи, вертеп, ансамблі, капели»⁶.

Спершу локацією для зустрічей членів організації був заклад загальної середньої освіти міста № 10, який називали польським. Через багато років Товариство отримало від обласної влади кімнати у будинку за адресою площа Ринок, 17, що знаходиться в центрі Львова, біля міської ради. То був перший значний вияв підтримки з боку держави.

Очільники львівського осередку – Лешек Мазепа та його наступник – Станіслав Черкас – всесторонньо розвивали діяльність. Збільшувався склад, постали відділи Товариства у різних куточках Львівщини. Велика заслуга в тому презеса Мар'яна Шарибури. До речі, з заснування товариства польської культури у Львові бере початки й нинішня потужна полонійна структура всеукраїнського масштабу – Федерація організацій польських в Україні, очолювана Емілією Хмельовою – вихідцем із львівського товариства⁷.

Самобутність поляків Львівщини, як і представників інших етнічних груп, насамперед полягає у демонстрації культурного рівня та донесення до широкого загалу власної мистецької спадщини. З огляду на це з 1989 р. при Товаристві починають функціонувати організовані силами польської громади колективи. Продовжує традиції львівського хору «Ехо Мацеж», створеного 1887 р., хор «Ехо» – 35-особовий мішаний колектив на чолі з керівником Яном Котом. «Ехо» має за плечима понад 500 концертів у 120 містах Польщі.

Капела «Веселий Львів» є учасником усіх локальних урочистостей, в тому числі з нагоди Дня Конституції та Дня Незалежності Республіки Польща. Долучається до концертів на вулицях Львова, співає для поляків, котрі відвідують місто, бере участь у міжнародних фестивалях і конкурсах у Плоцку, Глогові, Мронгові (Польща), продовжує традиції довоєнної «Веселої Львівської Фали», яка виконувала пісні львівських вулиць та передмістя.

Активно діє при товаристві колектив пісні і танцю «Веселі львів'яни», що включає 20 танцівників та 7-особову капелу. У 2002 р. ця капела дістала подяку від голови загальнопольського Товариства порятунку міського фольклору за презентацію творчості Львова на Фестивалі кресової культури у Мронгові. З 1995 р. у Львові функціонує 30-особовий хор «Лютня», у репертуарі якого народні, власне львівські пісні та колядки⁸.

Культурна діяльність живе і в осередках польського товариства. Знаними в регіоні та за його межами є камерний чоловічий хор та дитячий колектив «Вище сонця» (Мостиська), колектив мандоліністів «Лісні квіти» (Дрогобич), дитячий хор та естрадний колектив (Самбір), вокальний колектив «Зернятко до зернятка» (Борислав), дитячий театр, хор релігійної пісні «Летиція», клуб студента і хор сеньйорів (Стрий), молодіжний вокальний колектив (Яворів), дитячо-молодіжний хор «Лілія» (Судова Вишня)⁹.

Ефективний механізм для пробудження польськості – національна преса. У грудні 1990 р. Товариство відродило одну з найстаріших польських газет, яка видавалася з 1811 р. з перервою у 1944-1990 рр. – «Gazeta Lwowska». Вона стала органом, що висвітлює на своїх шпальтах діяльність організації. Газета, очолювана Іреною Масальською, подавала різні відомості про життя поляків у Львові, на Україні та в Польщі. Побачив світ 371 номер газети. Видання відбувалося за підтримки Сенату Республіки Польща за посередництвом фундації «Допомога полякам на Сході». З червня 2007 р. випуск газети

⁶ У 2013 році Товариство польської культури Львівщини відзначить чвертьстолітній ювілей. (2012). Львівська газета-онлайн. 28 грудня. URL: <http://gazeta.lviv.ua/news/2012/12/28/7269>

⁷ Інтерв'ю зі Збігневом Ярмілком...

⁸ 20 lat TKPZL. (2009). Lwow, 9 s.

⁹ 25 lat TKPZL. 1988-2013. (2013). Lwow. 31 s.

зупинився. Від травня 2007 р. інформація про діяльність полонійного осередку на Львівщині подається у виданні «Kurier Galicyjski» (Івано-Франківськ), що раніше було вкладкою до «Gazeta Lwowska» під назвою «Z grodu Rewery»¹⁰.

Важливо зауважити, що львівські поляки мають вільний доступ до поширення інформації рідною мовою у державі проживання, себто в Україні. З листопада 1996 р. Радіо «Незалежність» у Львові почало ретранслювати польські та українські передачі польського радіо. У тому ж році керівництвом Радіо «Полонія» спільно з Товариством польської культури Львівщини на громадських засадах при радіо «Незалежність» було створено окрему польську редакцію «Radio Lwow», яка висвітлює життя польської громади у Західній Україні. Її програми розраховані на польський етнос, який проживає у Львові, й користуються популярністю не лише серед поляків, а й з-поміж україномовного слухача. Редакція висвітлює усі заходи, організовані польським національно-культурним товариством у Львові, а за допомогою телефонного зв'язку надається інформація про події, що відбуваються у Польщі¹¹. У мережі кабельного телебачення області транслюють три програми польського телебачення. У програмах Львівської державної телерадіокомпанії – «Аудиторія», «Театральна афіша», «Культура» – інформують про мистецькі та релігійні проекти національних громад регіону¹².

З перших днів від утворення Товариства викристалізувався його актив, до якого належали представники місцевої інтелігенції. На основі кола науковців у червні 1994 р. при Товаристві за ініціативою Мокотовського Університету III Віку у Варшаві сформувався власний Університет третього віку. Понад 200 слухачів на чолі з Зоф'єю Косидор згуртувалися заради спільної мети – створення для осіб старшого віку осередку спілкування людей, об'єднаних на основі взаємоповаги, порозуміння і взаємодопомоги, які прагнуть поглибити свої знання, а також широко використовувати цінності польської культури.

Львівська полонійна інтелігенція у 1991 р. згуртувалася навколо ще одного осередку – Товариства польських лікарів. Близько 50 осіб на чолі з Евеліною Грицай-Маланіч об'єдналися з огляду на усвідомлення лікарями польського походження потреби дужче зінтегрувати своїх співвітчизників для збереження етнічної ідентичності й надання їм повсякденної допомоги. У цьому контексті товариство здійснює опіку над членами Товариства та безкоштовно видає хворим ліки¹³.

В цілях поширення в українському просторі польської художньої спадщини при Товаристві зародилася ідея створення Польського об'єднання шанувальників мистецтва. У сьогоденні воно має окреме приміщення й функціонує під опікою Владислава Маловського.

Значимим для львівських поляків є й питання вшанування пам'яті. Так, доглядом за похованнями багато років поспіль займається Товариство опіки над військовими могилами на чолі з Яном Франчуком.

Засадничий фактор у збереженні польськості – це також підтримання належного рівня у мовному середовищі. У 1994-1996 рр. Товариство було ініціатором заснування польських дошкільних груп. У Львові діяло 4 такі групи у трьох українських закладах дошкільної освіти, до яких входило близько 100 дітей. Це сприяє прищепленню наймолодшому поколінню основи, на якій формується розуміння приналежності до польщизни у вихованців із родин польського походження, а також змалечку закладається шанобливе ставлення до країни-сусіда в дітей з українських сімей. У 1998 р. на цій базі з'явився дитячий ансамбль «Львівські мікруси»¹⁴.

¹⁰ Інтерв'ю зі Збігневом Ярмілком...

¹¹ Завітневич Н. (2008). *Гуманітарний чинник в українсько-польських міждержавних відносинах*. Дис... канд. політ. наук: 23.00.04. Київ. С. 113-115.

¹² *Розвиток етнонаціональних відносин в Україні. Стан. Тенденції. Перспективи*. (2007), Львів: Світ, С. 339.

¹³ *20 lat TKPZL*. (2009). Lwow. 9 s.

¹⁴ Там само.

Товариство має тісні контакти з польськими школами у Львові - № 10 імені Марії Магдалени та № 24 імені Марії Конопницької. Театральний і танцювальний дитячий колективи цих закладів – учасники культурницьких заходів, що організовувало Товариство. Попри суттєве зменшення частки полонії, завдяки партнерству львівського товариства та інших польських організацій з органами місцевого самоврядування у Львівській області спільними зусиллями відкрито школи з польською мовою навчання у м. Мостиська та с. Стрілецьке Мостиського району. У цих закладах освіти вирішено ввести дисципліни «Історія Польщі» та «Географія Польщі»¹⁵.

Зі слів головного редактора «Gazeta Lwowska» Ірени Масальської, незважаючи на впливи української та російської мов у морфології, лексиці, граматиці, на Львівщині польська мова зберігається. Крім того, досі існує «львівська гвара» – регіональна говірка, поширена серед мешканців Львова, особливо у міжвоєнні. Сьогодні цей діалект використовують у колі тих, кому за шістьдесят. Колоритні «гварові» слівця полюбляє закидати й місцева інтелігенція. Музичні колективи польського товариства мають у своєму репертуарі батярські пісні, адже це невід’ємний елемент історії Львова і поляків загалом¹⁶.

За понад чвертьстолітній період діяльності полонією Львівщини здійснено низку проєктів. Під керівництвом нинішнього голови Еміля Леговича Товариство польської культури Львівщини перетворилось у потужну полонійну організацію із 22-ма відділеннями.

Водночас, мусимо наголосити, що піднесення національно-культурного руху поляків проходило на тлі зменшення кількості осіб із польським корінням на Львівщині. Перепис населення незалежної України у 2001 р. подає дані у 18,9 тисяч осіб польської національності у Львівській області¹⁷. За підрахунками членів Товариства польської культури, в області може бути 30-35 тисяч поляків. Сумніви щодо достовірності інформації викликані безпосереднім ознайомленням ними у Статистичному управлінні з даними перепису і виявленням неточностей. Згідно зі списками, не вказано, що поляки живуть у Мостиськах, де є потужна польська громада і навіть відкрита їхня школа. При цьому, як наголошують члени об’єднання, не йдеться про радянські часи, коли частина поляків, виходячи політичних міркувань, вважалася росіянами, а тепер мала би належати до українців. Під сучасну пору таких поляків немає, адже за роки незалежності вони усвідомили цінність власного походження та повноцінно використовують усі можливості цим пишатися. Безперечно, чисельність польського населення Львівщини за період незалежності змінилася. До Польщі, зазвичай, легально їдуть на роботу чи навчання, або ж, одружившись, лишаяться на постійне місце проживання, однак масовий виїзд не спостерігається¹⁸.

Нині у Товаристві нараховується понад 16 тисяч осіб, включаючи відділення. В крайні роки збільшується кількість охочих долучитися. Часто явною є меркантильна мета вступу до організації, що пов’язано із перспективою Карти Поляка та спрощенням процедури в’їзду до країни-сусіда. Таких осіб найчастіше відсіюють, оскільки їх активність в організації є мінімальною або взагалі відсутня¹⁹.

Висновки. На основі викладеного матеріалу маємо підстави висновувати. Процес активізації львівської полонії у 1980-1990-х рр. пов’язаний із гуртуванням спільноти навколо Товариства польської культури. Приклад успішного функціонування первинної організації громади на Львівщині заклав основи для польського національно-культурного

¹⁵ *Розвиток етнонаціональних відносин в Україні...* С. 337.

¹⁶ Лемко І. (2005). *Поляки Львова ...*

¹⁷ *Про кількість та склад населення Львівської області за підсумками Всеукраїнського перепису населення 2001 р.* Державний комітет статистики України. URL: <http://2001.ukrcensus.gov.ua/results/general/nationality/lviv/>

¹⁸ Лемко І. (2005). *Поляки Львова ...*

¹⁹ *Інтерв’ю зі Збігневом Ярмілком ...*

піднесення в інших, навіть віддалених куточках регіону. Сутність роботи полонійного осередку, що розглядається, зводиться до популяризації польської культурної спадщини, підтримання належного рівня у мовному середовищі, збереження звичаїв, розвитку полонійної тематики у медіапросторі краю, здійснення опіки над людьми поважного віку тощо. Virіznialna риса даного об'єднання – синтез власне польськості з мовно-культурною традицією львівських теренів, що вкорінилася протягом різних періодів співжиття русько-української та польської спільнот. Вважаємо, що саме завдяки вдалому міжкультурному діалогові польському товариству вдається впродовж тривалого часу займати власне стабільне місце у полінаціональному просторі України, західних областей зокрема.

REFERENCES

- Vakhnina L. (2002). *Vidrodzhennia polskoi diaspory v Ukraini. Ukraina i Polshcha. Stratehichne partnerstvo. Istorii. Sohodennia. Maibutnie*. Zb. nauk. Prats № 2, Kyiv, s. 137-146 [in Ukrainian].
- Interviu zi Zbihnievom Yarmilkom – spivzasnovnykom Tovarystva polskoi kultury Lvivshchyny*. (2013). Arkhiv A. S. Harbaruk [in Ukrainian].
- Zavitnevych N. (2008). *Humanitarnyi chynnyk v ukrainsko-polskykh mizhderzhavnykh vidnosynakh*. Dys... kand. polit. nauk: 23.00.04, Kyiv, s. 113–115 [in Ukrainian].
- Kalakura O. (2007). *Poliaky v etnopolitychnykh protsesakh na zemliakh Ukrainy u XX st.*, Kyiv: Znannia Ukrainy, 508 s. [in Ukrainian].
- Konovrotska Yu. (1996). *Visti z konsulatu*. Halytska brama № 11, s. 2 [in Ukrainian].
- Lemko I (2005). *Poliaky Lvova zberihaiut identychnist*. Postup, 21 veresnia, s. 6 [in Ukrainian].
- Mazepa L. (2009). *Poliaky u Lvovi*. Karta Lvova: sait. URL: <http://map.lviv.ua/statti/mazepa.html> [in Ukrainian].
- Motsok V. (2001). *Polska menshyna v Ukraini v 1990-kh rr.: dosvid natsionalnoho zhyttia*. Mizhnar. nauk. konhres «Ukr. istor. nauka na porozi XXI st.», Chernivtsi, T. 2, s. 329-333 [in Ukrainian].
- Muravskiy O. (2011). *Tovarystvo polskoi kultury Lvivshchyny: istoriia i suchasnist*. Ukraina-Polshcha: istorychna spadshchyna i suspilna svidomist: zbirnyk naukovykh prats № 3-4, Lviv, s. 234-239 [in Ukrainian].
- Pro kilkist ta sklad naseleння Lvivskoi oblasti za pidsumkamy Vseukrainskoho perepysu naseleння 2001 r.* Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy. URL: <http://2001.ukrcensus.gov.ua/results/general/nationality/lviv/> [in Ukrainian].
- Rozvytok etnonatsionalnykh vidnosyn v Ukraini. Stan. Tendentsii. Perspektyvy*. (2007), Lviv: Svit, s. 339 [in Ukrainian].
- U 2013 rotsi Tovarystvo polskoi kultury Lvivshchyny vidznachyt chvertstolitnii yuvilei*. (2012). Lvivska hazeta, 28 hrudnia. URL: <http://gazeta.lviv.ua/news/2012/12/28/7269> [in Ukrainian].
- 20 lat TKPZL*. (2009). Lwow, 9 s. [in Polish].
- 25 lat TKPZL, 1988-2013*. (2013). Lwow, 31 s. [in Polish].
- Kupczak J. (2000). *Sprawy Polaków na Ukrainie w świetle «Dziennika Kijowskiego» (1992-1998)*. Z badań nad współczesną problematyką Państw Europy Środkowej i Wschodniej, Wrocław, s. 161–184 [in Polish].
- Krzyszucha M. (1996). *Mniejszość Polska w niepodległej Ukrainie*. Przegląd Polonijny, Kraków, s. 4 [in Polish].

Faryna A. S. Polish association of Lviv region as a recent phenomenon of multicultural space of independent Ukraine.

The article deals with the activity of the National Society of Lviv Poles in independent Ukraine. The process of formation of a polonium cell from 1988 - the time of its appearance in the socio-cultural space of Ukrainian territories and to the modern period - the beginning of the XXI century is outlined. Scientific sources, newspaper articles, statistical data, publications of the Polish association itself and interviews with Zbigniew Jarmilko, co-founder of the Polish Culture Association of Lviv Region, became the source base of the research. The historical preconditions and the course of foundation of the organization were found out. The basis of its functioning - a cultural and educational area in the work of polonium – is characterized. The state of preservation of the language environment of the community by persons with Polish roots, as well as the focus on the development of schooling within the whole region is considered. The features of artistic co-operation of the Polish-Ukrainian community under the Association of Polish Culture of Lviv Region are singled out. Named the derivative branches that arose under the auspices of the primary cell in the artistic, scientific, medical and conservation areas. On concrete examples the level of coverage of polonium subjects in the media space of Lviv region was clarified. The regularities, which consists in the development of the national-cultural movement of local Poles, despite the decrease in their number in the region, are emphasized. Summed up the importance of the national community of Lviv Poles to maintain stability in the multicultural space of independent Ukraine.

Key words: national-cultural association, Poles, Lviv region, artistic originality, schooling, memory protection.